

İSTATİSTİK

Merkezi Eğilim Ölçüleri: AO, Ağırlıklı O., GO, HO, Medyan, Yüzdeleler

Aritmetik Ortalama:

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n} = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_n}{n}$$

$$M = \frac{\sum_{i=1}^N x_i}{N} = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_n}{N}$$

$\bar{X}$: Örneklem

M : kitle

x_i : gözlem değeri

n : gözlem sayısı

Ağırlıklı Ortalama:

$$\bar{X}_w = \frac{\sum_{i=1}^n w_i x_i}{\sum_{i=1}^n w_i} = \frac{w_1 x_1 + w_2 x_2 + \dots + w_n x_n}{w_1 + w_2 + \dots + w_n}$$

$\bar{X}_w$: Ağırlıklı Ortalama

x_i : gözlem değeri

w_i : gözlem sayısı

Geometrik Ortalama:

$$GO = \sqrt[n]{x_1 \cdot x_2 \cdot \dots \cdot x_n} = \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n x_i}$$

n : Gözlem sayısı

x_i : Gözlem değeri

Harmonik Ortalama:

$$HO = \frac{n}{\sum_{i=1}^n \frac{1}{x_i}}$$

n : gözlem sayısı
 x_i : gözlem değeri

Medyan:

Medyan pozisyonu $\Rightarrow \frac{n+1}{2}$

Sınıflandırılmış Verilerde Ortalamanın Hesaplanması:

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^k x_i f_i}{\sum_{i=1}^k f_i} = \frac{\sum_{i=1}^k x_i f_i}{n}$$

x_i : gözlem değeri

f_i : frekans değeri

k : tekrarlanma sayısı

n : gözlem sayısı

Sınıflandırılmış Verilerde Medyan Hesaplanması:

$$M = L + \frac{c}{f} \left(\frac{n}{2} - d \right)$$

L : Medyanın bulunduğu sınıfın gerçek alt sınırı

C : Medyanın bulunduğu sınıfın aralığı

f : Medyanın bulunduğu sınıfın frekansı

n : Toplam frekans veya toplam gözlem sayısı

d : Medyanın bulunduğu sınıftan önceki sınıfların frekansları toplamı

Yüzdelikler ve Geçirilibler:

Q₁ = 25. Yüzdelik

Q₂ = 50. Yüzdelik (medyan)

Q₃ = 75. Yüzdelik

(2)

n: gözlem sayısı

P: P. yüzdelik

Veri küşütten böyle sıralandıktan } (n+1)P/100 formülü ile bulunur.
Sonra P. yüzdelik değerin pozisyonu

Sınıflandırılmış Verilerde Yüzdelik Hesaplanması:

$$X = L + \frac{C}{f} (P \cdot n - d)$$

X: Yüzdelik değeri

L: Yüzdelik değeri bulunduğ sınıfın gerçek alt sınırı

C: Yüzdelik değeri bulunduğ sınıfın aralığı

f: Yüzdelik değeri bulunduğ sınıfın frekansı

P: belirlenen birimlikli yüzde

n: Toplam frekans veya toplam gözlem sayısı

d: Yüzdelik değeri bulunduğ sınıftan önceki sınıfların frekansları toplamı

Varyans:

$$\text{kitle} \rightarrow \sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^N (x_i - \mu)^2}{N}$$

$$\text{örneklem} \rightarrow s^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n-1} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i^2 - \frac{(\sum_{i=1}^n x_i)^2}{n}}{n-1}$$

Değişim katsayısı:

$$\text{kitle} \rightarrow Dk. = \frac{\sigma}{\mu} \cdot 100 \quad \text{örneklem} \rightarrow Dk. = \frac{s}{\bar{x}} \cdot 100$$

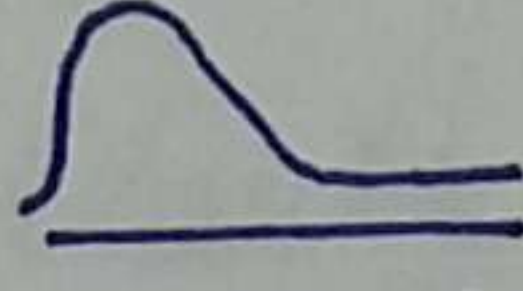
Sınıflandırılmış Verilerde Varyans ve Standart Sapmanın Hesaplanması:

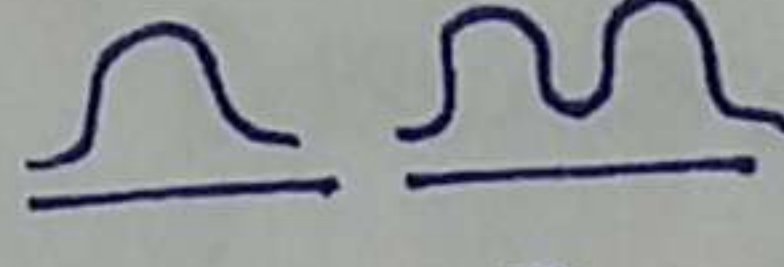
$$\text{kitle} \rightarrow \sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^k f_i (x_i - \mu)^2}{N}$$

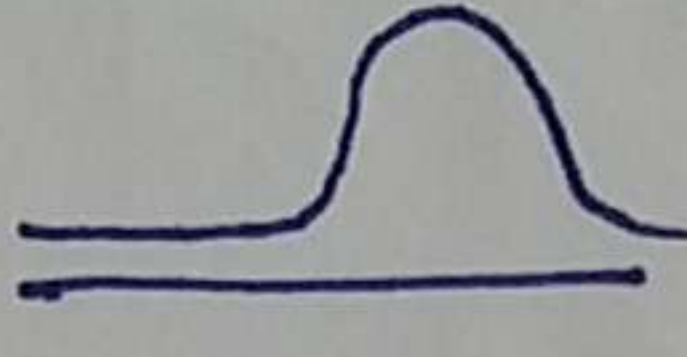
$$\text{örneklem} \rightarrow s^2 = \frac{\sum_{i=1}^k f_i (x_i - \bar{x})^2}{n-1} = \frac{\sum_{i=1}^k f_i x_i^2 - \frac{(\sum_{i=1}^k f_i x_i)^2}{n}}{n-1}$$

Gorebilik:

$\gamma_1 > 0 \rightarrow$ Dagilim sepa carpik

$\gamma_1 = 0 \rightarrow$ Dagilim Simetrik

$\gamma_1 < 0 \rightarrow$ Dagilim sola carpik

Basiklik:

③

$\gamma_2 > 0 \rightarrow$ kuyruk normal dagilima gore kalin

$\gamma_2 = 0 \rightarrow$ Normal dagilim

$\gamma_2 < 0 \rightarrow$ kuyruk normal dagilima gore daha ince

Değişkenlik ölçütleri: ^{3'ü de gni veri gösterir} Açıklık, Dagilim Aralığı, Değişim Aralığı (Range)

Veri setinde: en büyük değer ile en küçük değer arasındaki farktır.

$$\text{Açıklık} = R = X_{\max} - X_{\min}$$

Açıklık, Varyans, Standart sapma, değişim katsayısı, Gorebilik ve basiklik

Değişkenlik ölçütleri $\rightarrow$ Merkezi Yagilim Ölçütleri